

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
14 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető költségek
a szerkesztőnaghoz intézendők.

Előfizetési penzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címeire küldendők.

XXXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RÓNAI FRIGYES.

15. szám.

Magyar színház.

A színház nemcsak kellemes szórakozó hely, hanem iskola is. Az élet iskolája. Színmű-szerzők az élet hű alakjait viszik a színpadra és amit velük elmondanak, az tanulságos, azon okulni lehet, de egyben gyarapítjuk tudásunkat, műveltségünket és kellemesen szórakozunk kiváló íróknak szellemességein, ötletein, zeneszerzők kedves és bűbajos dallamain, színművészek élethű alakításain, művészi játékokon.

Igy van ez a fő és nagyobb városokban, hol állandó színház adja mindehhez a szükséges keretet, lelkes és tömeges színházlátogató közönség a színház méltó fenntartásához a lehetőséget.

Kicsi városban, olyan mint a mienk, kevessebbel is kellett beérni. Állandó színház sincsen, — nagy színházlátogató közönség sem kerül ki a néhány ezernyi lakosságból és ennek néhány száz főnyi magyar társadalmából.

Ötöd- és még magasabb rangú színtársulatok töltötték itt néhány hetet, hol jó, hol tűrhető, de legtöbbször nehezen elszenvedhető ugynevezett művészetet produkálva, — az Isten bocsássa meg neki minden vétkeket; nekünk hála Istennek adott annyi erőt, hogy jó egészszen végigszenvedhessük.

Elszenvedtük, mert magyar színészek voltak, — elnézők voltunk, mert tudtuk, hogy sokkal jobhoz nincs jogos igényünk. Hiszen e város magyar társadalmá is csak részben támogatta a színházat.

Egy évtized óta azonban javult a helyzet. Nem a színművészetben, hanem a színházlátogatásban. A színházi költségekre gyűjtő színpártoló-egyesület, mint egy szellemi élvezetbiztosító betéti társaság, egyszerű és okos intézményével annyi színpártoló tagot gyűjtött össze, hogy az idekerült színtársulatoknak már nem kellett ripacsék módjára a „művészpártoló n. é. hazafiakat” végigkunyeralni, hanem biztos talajt nyújtott a mind-mind jobban idekivánczó társulatoknak. Ez fokozta a színművészet iránti érdeklődést, a színház látogatását, a társulatok anyagi sikerét.

De megjött „evés közben az étvágy” és pedig a jobb kosztra, a tartalmasabb szellemi táplálékra és hiába rakták elének a „pajslit”, sőt néha „vegyes felvágottat”, — izlésünk finomult és gyomrunk ilyeneket bevenni már nem akar. Kényszerhelyzetében rántukmált a színpártoló egyesület néhányszor ilyen „mosónapos ebédet” vacsorára s bár émelegéssel, de el kellett fogyasztani, mert nem volt más és a magyar konyhát, ha „svemmes” is volt, nem volt szabad mellőzni. Mégis észrevehető volt a nagy elégedetlenség, a színházról való tömeges elmaradás és hangos lett a követelés: vagy jobbat, vagy semmilyen sem.

Semmilyen sem? Nehéz dolog az! Egy művelt közönségnek a szellemi koplalás is ugyanolyan hatású, mint ha testünkől elvonnánk a szervezet rendes működését biztosító átlálékot.

Ennek a tudatában a színpártolók vezetőinek minden törekvése odairányult: ki kell elégiteni a közönség kívánságát; véget kell vetni

a ripacsvilágnak; igazi művészetet kell teremteni a községi színi évadra; Köszeg városa kell, hogy oly színkerülethez való jogosultságát igazolja, mely a színművészetnek fejlettebb fokán áll.

De hogyan? Melyik nagyobb színtársulat kockáztatja a „próbaházasságot”?

Vége megjött erre az alkalom. A vállalkozó szellemű Nadasy igazgató, a kiváló budai-soproni-szombathelyi színi-kerületnek igazgatója, minden szomszédbeli lebeszélés dacára, raállott arra a nehéz próbára, hogy az ő színtársulatán mérjék meg Köszeg város magyarságának és műveltségének fokát.

Nem csekély dolog ez? 80 tagú nagyvárosi társulattal és 24 tagú két karmesteres zenekarral Budáról, Sopronból bevonulni egy városba, hol még csak nemrégiben egy 20 tagú ötöd-hatodrangu színtársulat zongora és néhány műkedvelő közreműködése mellett igyekezett a „n. é. hazafias közönség kegyes pártfogását” megszerezni.

Nadasy társulata április 11-én érkezik Sopronból ide és megkezdí előadásainak sorát. Érdemes, sok értékes újdonságot magában foglaló műsor az, amit nekünk nyújtani fog. Ismerjük tarsulatát Szombathelyről és Sopronból. Előrendű vidéki színtársulat, mely még a fővárosban, Budán is nagy sikereket ért el. Ez eleget mond. Beajánlásnak, bizalom-előlegnek elég. Sokszorosan fogja felülmúlni mindazt, amit itt színművészetben eddig nyújtottak.

Most rajtunk a sor azt beigazolni, hogy csakis ilyen színtársulat felel meg a mi igényeinknek; hogy csakis ilyennek a színiévadját vagyunk képesek támogatni; hogy ilyen színtársulat képes itt néhány hetet kielégítő anyagi sikerrel otthont találni; hogy e város közönsége akarja, hogy a jövőben is ilyen és csakis ilyen színtársulathoz beosztott legyen.

Nagy dolog elé állítják most a város közönségét, városunk hírnevét.

Azt már beigazoltuk, hogy a határszéli városok közül legrégebben Köszeg városa az, mely csak a magyar színművészetnek ad hajlékot. Most bizonyítsuk be azt is, hogy előkelő színű álló nagyobb színtársulat is képes itt néhány héten át közönséget találni. Ettől függ az, hogy városunkat az országos központi színi-igazgatás kellőképen méltányolja.

Eddig csak azért nem kaphattunk jobb társulatot, mert ahova bennünket beosztottak, ott egy szab. kir. várost nem törülhetek azon igazgatónak sérelme nélkül. Rendszerint Köszeg volt neki a legjobb állomása. Viszont nagyobb társulathoz sem oszthattak be, mert azon véleményben voltak, hogy nem szabad azt nagy anyagi kockázatba belekényszeríteni.

De követeltük a jobbat. S mert most megkapjuk, a próbát jól kell megállanunk. Most is, meg máskor is.

Köszeg városa sokkal több intelligens elemet rejt magában, mint amennyi a színházat pártolta. Ha eddig nem is jelentek meg mindnyájan és többször, azt értjük. Áldozatnak az is elég volt. De most már nem áldozatot kell hozni, hanem hazafias kötelességet kell teljesíteni. Meg kell mutatni a vármegyének és kü-

lönösen a Nádasyt lebeszélő Szombathelynek, hogy Köszeg város magyar és intelligens közönsége milyen nagy és mint a múltban, úgy most is, az igazi művészetnek lelkes és kitartó pártfogója.

Hiszen olyan hosszú egy esztendő és oly kevés itt a nemes és művelő szórakozás. Három héten át ki kell használni az alkalmat. Ez nem is igényel oly nagy anyagi áldozatot. Osszuk fel a három heti kiadást egy egész esztendőre és takarítsunk oly kiadásokkal, melyek valóban feleslegesek és semmilyen ellenértéket nem nyújtanak.

Tudjuk, hogy oly időket élünk, mikor az általános drágaság igen nyomasztólag hat mindenkire, de különösen a színházat leglelkesebben pártoló tisztviselői karra. De ne feledjük el, hogy amennyit eddig is áldoztunk, annyit bármikor is áldozni készek vagyunk. Miért ne áldoznánk tehát valamivel, igazán aránylag csak csekély összeggel többet, mikor jóval jobbat kapunk érte. Tulajdonképen most fogunk olcsón színművészetet élvezni. Amire eddig költöttünk az nem érte meg a kevesebbet sem.

Akik csak kevesebbet költhetnek művészetre, ne rösteljék az olcsóbb helyet igénybe venni. Inkább többször. Hiszen ha nagyvárosba kerülünk se megyünk a legelső helyekre. Azt mondják, hogy ott nem ismernek. Itt meg azért mehetnek bátran, mert mindenkit ismernek. Senki egy jottányit sem veszít értékéből. Nagyon kisvárosias az az izetlen tülekedés az első helyért. Toalettekben se legyen fényűzés. Nem kell azt naponkint változtatni. Nem kell egymással versenyre kelni. Legyünk példatadók e téren. Élvezzük a nemes szórakozást nemes egyszerűséggel. E téren sokat lehet takarékoskodni a színművészet javára. Az a fő, hogy sokan és sokszor legyünk a színházban.

A katonai helyőrség is mindig lelkesen támogatta a színházat. A katonaság oly jelentékeny tényezője a közéletnek, a társadalomnak, hogy azt nem is nélkülözhetjük. A mi helyőrségünk tisztjei, még a közös hadseregbeliek is, mind bírják a magyar nyelvet. Bizalommal számítunk az ő lelkes pártfogásukra és jóakaratu támogatásukra is.

Az iparos osztály az, mely aránylag keveset jár színházba. Nem tudjuk miért? Pedig jó részük színmagyar. Kerjük őket, legyenek ők is pártfogói a magyar színháznak. Hogy olcsóbban élvezhessék, lépjenek be a színpártoló egyesület tagjai sorába. Havi befizetéssel nem lesz terhükre.

Az egész magyar társadalom lelkes közreműködésére van szükség, hogy ezen színiévad alatt bebizonyítsuk, miszerint a színművészetben jussunk van az előkelőbb helyre való beosztáshoz.

Örömmel köszöntjük Nádasyt, a bátor igazgatót. Az ő érdeme lesz, ha a jövőben a bennünket inegillető színkerületbe jutunk. Köszöntjük társulatának minden tagját, kik őt ebben segítik. A társulat itt talán nélkülözni lesz kénytelen a nagyobb város nyújtotta kényelmet és azzal járó sok más előnyt, de ne feledjék el, hogy idejövételük olyan kulturumunkát jelent, mely hivatva van egy magyarosodó városban az előkelőbb színművészetnek diadalt kivívni, — egy művelt kis várost a művészetnek egy

Az egész országban minden gazdnál dícséretet és nagy megelégedést aratnak

BENZIN és NYERSOLAJ motoros CSÉPLŐKÉSZLETEK,

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész sem hatósági engedély. — Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is egész 20 lóerőig. — Motorainkkal a korszakban a hazak között az udvarban szabad csépleni.

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros cséplőkészlet berendezésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelező-lapon képes árajegyzékünket — ingyen és bérmentesen küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben tájékozva lesz.

Bérméentes szállítás az ország minden állomására

Legjobban megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek.

Levelcim: **KELLNER ANTAL ÉS FIA**
BUDAPEST, VÁCI-UT 4 SZ.

Szőlőoltványok!!

Kiváló szép és dúsgyökerezű, szokvány minőségű fasóltványok Riparia-Portalis alanyra oltva a legjobb bor- és csemegefajokban, közöttük „Csabagyönye.” mely fajta már július közepén érett. Ezenkívül sima zöldoltványok, Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola sima és gyökeres alanyvesszők, peronospora és jégverésmentes hazai simai és gyökeres vesszők a legutányosabb árban.

Árajegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küld az

„Erzsébet szőlőoltványtelep.”
Tulajdonos: Schmidt Mátyás, Bogáros, Torontálmegye

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 755. sz. Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4%-os kamatozással betéti könyveskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik; betét kiütéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 alairasos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzőkölcsonőket földbirtokokra és városi házakra; magassabb kamatu kölcsönőket alacsonyabb kamatu kölcsönőkké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad; tőzsdei megbízásokat elfogad

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvényleveket a szelvényutalvány (talan) alapján díjmentesen beszerez.

Atutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacan teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: illami és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzügyintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynőkége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (rég) Takarékpénztár Szombathely Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,200,000 kor. Tartalékok: 400,000 kor. Takarékbetétek 15,000,000 koronán felül.

Régen elismert és jónak bizonyult Dr. SCHÖFFT-féle

ARANYCSEPEK.

Biztosan és gyorsan ható szer a váltóláz ellen, annyira, hogy két kanál bevétele után a láz megszüntéért jótállunk. Az aranycseppek a gyomor- és bélbajok minden nemét, a fejfájást, vértululást gyógyítják, tisztítják a vért. Különösen gyorsan és biztosan hatnak idült gyomorhurut, gyomorgyöngöseség, székrekedés, étvágytalanság, göresök, gyomorgöresök kólika eseteiben pár perc alatt. Kitünő erős hasmenés és hányinger ellen. Nincs egyetlen oly szer sem, amelynek hatása oly gyors és biztos volna, mint az aranycseppeké. — Nem romlik el a legnagyobb hőségben sem; akik aranycseppeket állandóan hordanak maguknál, hirtelen megbetegedéstől és szélhűdéstől meg vannak védve. Egy háztartásban sem hiányozzék. Kolera rohamoknál rendkívül hatásos. Számos köszönőirat áll rendelkezésre: 1 üveg ára 1 frt 20 kr.

Szétküldi: **Kodnár Dömötör**
BUDAPEST, I. Attila-utca 23 b.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

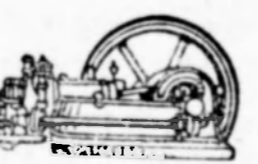
Cognac gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Kalmár és Engel

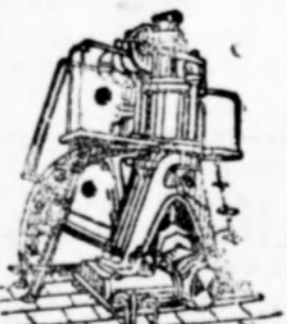
Motor és Gépgyár

Városi raktár és iroda: V. Lipót-körút 22. — Gyára: VI. Óteg-utca 16. — Világhírű! — Eredeti! — „Benz”

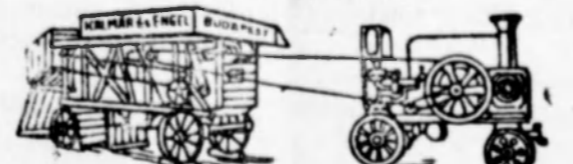

Szivógázmotortelep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme „Benzin” nyersolajmotor.

DIESEL **RENDSZER**

Elismert legjobb gyártmány. Ajánljuk benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek bannalatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árajegyzék ingyen és bérmentve.

„A köztudatba ment át”, hogy csakis

KÁLLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI. Gyár-utca 28. sz.

szállítja teljes jótállás mellett a legújabb motorcséplőkészleteket

Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főárlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár!

Fontos figyelmeztetés!
Kallai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kallai nevű cégekkel.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk”-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz mint a márvány, Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk, S vele mindent jól befestünk. Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kertburort fessük zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil-Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk”!

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.
Szombathely: Kaiser Lajos.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** — valamint **Szivógázmotorokat.**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő óránként **1 fillérbe kerül.**
Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91
Legmezeibbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek

PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. — Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos estenként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha
Teljes pensio 10 koronától.

Pilseni sör. — Elsőrendű borok.
Untereiner János volt alsótátrai vendéglős vezetése alatt.

Sürgőnycim: **Palacehotel, Budapest.**

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobban bedorzolások bizonyult közvevényel, osszmal es megülesésknél.

Figyelmeztetés. Silany hamisítványok miatt bevándorlókat óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygel es a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 es K 2.— es úgyisólván minden gyógyszerertárlan kapható.

Főraktár: Török lézaef gyógyszerüzem, Budapest.
Dr Richter gyógyszerlára es „Arany arszlához”, Práguban, Elisabethstrasse 5 neu.